

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/97/2018
Identifikačné číslo spisu: 1017200171
Dátum vydania rozhodnutia: 03.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1017200171.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: C. N., narodený X. L. XXXX, bytom v P., L. Č.. X, právne zastúpený JUDr. Júliusom Jánošíkom, advokátom so sídlom v Bratislave, Klincová č. 35, proti žalovanému: Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Kutuzovova č. 8, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 29. novembra 2016, Č.: SELUZ-4-81-2/2016-OdSP, v konaní o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 26. februára 2018, č.k. 46Sa/7/2017-67, o návrhu žalovaného na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh žalovaného na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti
z a m i e t a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 26. februára 2018, č.k. 46Sa/7/2017-67, postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovaného z 29. novembra 2016, Č.: SELUZ-4-81-2/2016-OdSP, a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

2. Predmetným rozhodnutím z 29. novembra 2016 žalovaný ako odvolací správny orgán postupom podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb.“) zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia zo 14. septembra 2016, číslo VÚSZ-65211008508703/10, ktorým tento úrad konanie vo veci žiadosti žalobcu o priznanie starobného dôchodku na základe § 84 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“) podľa § 30 ods. 1 písm. e/ zákona č. 71/1967 Zb. zastavil, pretože nie je príslušným orgánom na konanie o starobnom dôchodku a vec nemožno postúpiť príslušnému orgánu.

3. Žalovaný proti rozsudku krajského súdu podal kasačnú sťažnosť, v ktorej (okrem iného) požiadal o priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti, čo odôvodnil najmä zložitou problematikou určenia príslušnosti orgánu verejnej správy na konanie a rozhodovanie vo veciach starobných dôchodkov nielen

bývalých vojakov z povolania, ale aj iných príslušníkov bezpečnostných zložiek, ktorým vznikol nárok na starobný dôchodok za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb. a rozdielnosťou judikatúry súdov Slovenskej republiky, konštatujúcej tak príslušnosť Sociálnej poisťovne ako aj príslušnosť Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia, respektíve iného príslušného orgánu verejnej správy. Priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti žalovaný žiadal najmä z dôvodu zabránenia vzniku prípadných nekonformných situácií nielen v prípade žalobcu, ale aj v takmer identických prípadoch iných bývalých vojakov z povolania. Zdôraznil, že nadväzujúce konanie o návrhu na prijatie stanoviska k zjednoteniu výkladu zákonov v predmetnej veci na Najvyšší súd Slovenskej republiky iniciované ministrom obrany Slovenskej republiky na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky môže mať zásadný vplyv na definitívne usporiadanie vzťahov orgánov verejnej správy vo veciach starobných dôchodkov nielen bývalých vojakov z povolania pravdepodobne nevyhnutnými legislatívnymi úpravami osobitného systému dôchodkového zabezpečenia.

4. Podľa § 447 ods. 1 SSP kasačný súd môže na návrh sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa uznesením priznať kasačnej sťažnosti odkladný účinok, ak by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia krajského súdu hrozila závažná ujma a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.

5. Podľa § 447 ods. 2 SSP nastúpením odkladného účinku zo zákona alebo jeho priznaním na základe rozhodnutia kasačného súdu podľa odseku 1 sa do právoplatného rozhodnutia kasačného súdu o kasačnej sťažnosti pozastavujú účinky napadnutého rozhodnutia krajského súdu a takéto rozhodnutie nemôže byť podkladom na vydanie naň nadväzujúcich rozhodnutí alebo opatrení iných orgánov verejnej moci. Na rozhodovanie o odkladnom účinku sa primerane použijú ustanovenia § 186 až 189 okrem lehôt podľa § 187 ods. 1 a 3.

6. Podľa § 188 SSP, ak správny súd návrhu žalobcu nevyhoví, uznesením ho zamietne.

7. Odkladný účinok kasačnej sťažnosti je upravený v § 446 a § 447 SSP s tým, že všeobecne platí pravidlo, že pokiaľ Správny súdny poriadok neustanoví inak, kasačná sťažnosť nemá odkladný účinok. Výnimku predstavuje práve § 446 ods. 2 SSP, podľa ktorého kasačná sťažnosť má odkladný účinok, ak bola podaná proti rozhodnutiu krajského súdu vo veci samej vydanému v konaní o správnej žalobe alebo žalobe proti inému zásahu, ak žalovaným orgánom verejnej správy je správca dane alebo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol o riadnom opravnom prostriedku podanom proti rozhodnutiu alebo opatreniu správcu dane, bola podaná proti rozhodnutiu krajského súdu vo veci samej vydanému v konaní o správnej žalobe, ak žalovaným orgánom verejnej správy je Úrad pre verejné obstarávanie, ktorý rozhodol vo veciach týkajúcich sa výkonu dohľadu nad verejným obstarávaním, bola podaná proti rozhodnutiu krajského súdu vo veci samej vydanému v konaní o správnej žalobe vo veciach správneho trestania, bola podaná proti rozhodnutiu krajského súdu vo veci samej vydanému v konaní o správnej žalobe vo veciach zaistenia a administratívneho vyhostenia. V ostatných prípadoch, v zmysle už zmieneného všeobecného pravidla, kasačná sťažnosť odkladný účinok nemá, avšak sťažovateľ má možnosť procesným predpisom predpísaným postupom (§ 447 ods. 1 SSP) podať návrh na priznanie odkladného účinku. Možnosť podania tohto návrhu je plne ovládaná dispozičnou zásadou. Nakoľko návrh na priznanie odkladného účinku má povahu rozhodnutia vo veci samej (§ 55 ods. 2 SSP), musí obsahovať všeobecné náležitosti podania (§ 57 ods. 1 SSP) a zároveň aj jednu špecifickú náležitosť plynúcu práve z osobitosti tohto „čiastkového konania“ v rámci konania kasačného, a to dostatočnú identifikáciu dôvodu pre priznanie odkladného účinku.

8. V tejto súvislosti je kľúčovým pojmom „hrozba závažnej ujmy“, ktorej preukázanie dopadá na ťarchu toho, kto podáva návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti. Hrozba závažnej ujmy ako jeden z materiálnych znakov (okrem nej aj súlad s verejným záujmom) je ťažiskom celého tohto „čiastkového konania“ a od jej preukázania závisí, či kasačný súd prizná kasačnej sťažnosti odkladný účinok, alebo návrh zamietne. Najvyšší súd ďalej uvádza, že hrozba závažnej ujmy musí byť navyše priama a nesmie ísť len o hypotetickú možnosť. Tiež nesmie byť nepatrná, ale musí mať závažný dopad. Musí ísť teda o hrozbu závažnej ujmy na subjektívnych právach žalujúcej fyzickej osoby, právnickej

osoby, ďalšieho účastníka konania, osoby zúčastnenej na konaní (§ 442 SSP), alebo v prípade podania návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti žalovaným správnym orgánom o hrozbu závažnej ujmy spojenú s nastolením nezákonného stavu. Závažná ujma predstavuje najširšie vyjadrenie pre sťažovateľa neželaného stavu, ktorý by v dôsledku trvania účinkov rozsudku krajského súdu priamo hrozil, alebo už nastal.

9. Najvyšší súd uvádza, že v predmetnej veci návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti podal žalovaný správny orgán. Na tomto mieste je potrebné ďalej uviesť, že inštitút odkladného účinku má primárne poskytovať ochranu žalobcovi pred výkonom napadnutého rozhodnutia, avšak v záujme zachovania zásady rovnosti účastníkov konania v konaní pred správnym súdom nie je možné „obrat“ o túto možnosť aj samotný správny orgán (§ 5 ods. 9 SSP). Hrozba závažnej ujmy však na strane správneho orgánu bude menej častá, ako hrozba závažnej ujmy na strane žalobcu, prípadne ďalších osôb už vyššie zmienených (napríklad uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo 16. júla 2015, č.k. 7 Ads 182/2015-25). Vznik takto chápanej ujmy musí byť v príčinnej súvislosti s výkonom, či iným právnym následkom plynúcim z rozhodnutia krajského súdu. Zatiaľ čo žalobca bude spravidla spájať ujmu so svojimi subjektívnymi právami, žalovaný správny orgán tieto subjektívne práva nemá. Úlohou správneho orgánu je v správnom súdnom konaní hájiť zákonnosť ním vydaného rozhodnutia. Uvedené však neznamená, že správnym orgánom podanému návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti nebude možné za žiadnych okolností vyhovieť; pôjde však o výnimočné prípady, kedy odloženie účinkov rozhodnutia krajského súdu bude podmienené ochranou dôležitého verejného záujmu. Za ohrozenie dôležitého záujmu je možné aj v zmysle uznesenia rozšíreného senátu Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp.zn. 2 Ans 3/2006 považovať napríklad navrátenie vodičského oprávnenia duševne chorej osobe, vystavenie zbrojného preukazu nebezpečnému recidivistovi, alebo udelenie povolenia k obchodu s vojenským materiálom zločinnému podniku.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky pri posudzovaní dôvodnosti návrhu žalovaného na odkladný účinok kasačnej sťažnosti, a to aj vo svetle vyššie uvedeného dospel k záveru, že nie je daný zákonný dôvod na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti. Žalovaný priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti žiadal najmä z dôvodu zabránenia vzniku prípadných nekonformných situácií nielen v prípade žalobcu, ale aj v takmer identických prípadoch iných bývalých vojakov z povolania. V tejto súvislosti najvyšší súd uvádza, že hrozba existencie dvoch rozhodnutí v tej istej veci (aj protichodných) nemôže pre žalovaného bez ďalšieho predstavovať vznik závažnej ujmy. V prípade, ak by sa považovala hrozba existencie dvoch odlišných rozhodnutí sama o sebe za ujmu, potom by muselo byť každej žiadosti správneho orgánu o priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti vyhovené, pričom za relevantnú skutočnosť by v takom prípade postačovalo iba zrušenie rozhodnutia krajským súdom. Existenciu dvoch rozhodnutí v totožnej veci je síce možné hodnotiť ako negatívny jav, avšak jedná sa o dôsledok povahy kasačnej sťažnosti ako mimoriadneho opravného prostriedku. Pokiaľ by správne orgány nemali byť viazané právoplatnými rozhodnutiami krajských súdov, potom by musel aj sám zákonodarca pristúpiť ku zmene koncepcie kasačnej sťažnosti ako opravného prostriedku proti právoplatným rozhodnutiam krajských súdov. Závažnú ujmu tiež nemôže predstavovať ani následné priznanie a vyplatenie jednej z dávok výsluhového zabezpečenia. Tieto náklady sú totiž súčasťou nákladov štátneho rozpočtu, pričom vzhľadom na jeho rozsah a obsah je i prípadné vyplatenie neprávom priznanej dávky ujmu skôr zanedbateľnou ako závažnou.

11. Vzhľadom na vyššie uvedené, najvyšší súd dospel k záveru, že žalovaným správnym orgánom uvádzané dôvody v návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti nie sú spôsobilé prívodiť žalovanému závažnú ujmu predpokladanú procesným predpisom. Žalovaný nepreukázal, že by mu v dôsledku trvania účinkov rozsudku krajského súdu priamo hrozila závažná ujma. Najvyšší súd preto s poukazom na § 447 ods. 2 veta posledná SSP v spojení s § 188 SSP návrh žalovaného na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti zamietol.

12. Taktiež vzhľadom na nesplnenie už prvej z podmienok stanovených vo vyššie citovanom ustanovení § 447 ods. 1 SSP, najvyšší súd sa nezaoberal tým, či priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti

nebude v rozpore s verejným záujmom.

13. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal uznesenie jednomyseľne (§ 139 ods. 4 SSP v spojení s § 463 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.